

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*
Factors Innovative Leadership of Administrators that Affect the
Effectiveness of Schools under Khon Kaen Primary Educational
Service Area Office 1

ปรีนา ครองตน และยุทธศาสตร์ กงเพชร

Parina Krongton and Yutthasat Kongphet

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ประเทศไทย

Northeastern University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: palwecom29112537@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูจำนวน 317 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สหสัมพันธ์ และการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า นวัตกรรมโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ ด้านสมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสารถในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68)

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านความ

*ได้รับบทความ: 11 เมษายน 2568; แก้ไขบทความ: 1 สิงหาคม 2568; ตอรับตีพิมพ์: 7 สิงหาคม 2568

Received: April 11, 2025; Revised: August 1, 2025; Accepted: August 7, 2025

สามารถในการส่งเสริมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.65) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.67) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59)

3. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ทั้ง 4 ตัวแปรต้นมีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณระหว่าง 0.922 ถึง 0.954 โดยเฉพาะตัวแปรสมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรมเพียงตัวเดียว สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ในระดับสูง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; นวัตกรรม; ประสิทธิภาพ; ผู้บริหาร

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the factors of innovative leadership among school administrators, (2) to examine the level of school effectiveness, and (3) to analyze the relationship between innovative leadership of administrators and school effectiveness. This study employed a quantitative research methodology. The sample consisted of 317 school administrators and teachers, selected using Taro Yamane's sampling formula. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.92. Data were analyzed using descriptive statistics, correlation analysis, and multiple regression analysis.

The results revealed that:

1. The innovative leadership factors of school administrators, both overall and by individual aspects, were at a high level. The aspect with the highest mean score was the competence in stimulating innovation ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.74), followed by visionary leadership for change. The lowest mean score was found in the decision-making competence aspect ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68).

2. The overall school effectiveness was at a high level ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58). When considering each aspect individually, all were at high levels. The highest-rated aspect was the ability to promote high academic achievement among students ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.54), followed by the ability to solve internal school problems ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.65) and the ability to adapt and develop the school ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.67). The aspect

with the lowest score was the ability to foster students' positive attitudes ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59).

3. The level of innovative leadership among administrators was found to have a statistically significant relationship with school effectiveness at the .01 level. The four predictor variables showed multiple correlation coefficients ranging from 0.922 to 0.954. Notably, the competence in stimulating innovation alone was a strong predictor of school effectiveness.

Keywords: Leadership; Innovation; Effectiveness; Administrator

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) ถือเป็นแม่บทหลักของการจัดการศึกษาในประเทศไทย ในยุคการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาประเทศสู่ยุค Thailand 4.0 ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม รวมทั้งเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ภาวะผู้นำของแต่ละองค์กร ดังนั้น เมื่อการพัฒนาประเทศ ปรับเปลี่ยนการขับเคลื่อนเช่นนี้ องค์กรที่ดำเนินงานในประเทศไทย ย่อมต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาหลักของประเทศ ภาวะผู้นำ ของผู้บริหารองค์กร จึงต้องได้รับการส่งเสริมให้สอดคล้องกับยุค Thailand 4.0 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา นับว่ามีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์กร คือ ช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีจุดเน้นหรือเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงานเกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม เกิดความไว้วางใจระหว่างกันในการทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กรการแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยวิธีการในเชิงสร้างสรรค์อย่างมีกลยุทธ์ การสร้างนวัตกรรมใหม่ในการผลิตหรือปรับปรุงการผลิตสินค้าและการบริการ การบริหารจัดการด้วยวิธีการทำงานในรูปแบบของเครือข่ายและองค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความคาดหวังเพิ่มขึ้นจากการใช้บริการขององค์กร สามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรมได้ (อรพิน อัมรัตน์, 2561) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมช่วยให้ผู้นำสามารถกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม ผู้นำสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ บุคลากรมีความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานเกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม และช่วยผู้นำในการสร้างวัฒนธรรม

องค์การที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างนวัตกรรมได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีการกำหนดพันธกิจสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพที่จะไปนำพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์และการเกิดนวัตกรรมต่างๆ ในเวลาเดียวกันก็สามารถนำความคิดเชิงนวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมต่างๆ ที่จะนำไปสู่การสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมและมุ่งสู่ประสิทธิผลที่สำคัญต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้ทันต่อยุคสมัยให้มีประสิทธิผลต่อสถานศึกษาสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
3. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวนโรงเรียน 152 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 169 คน ครูจำนวน 1,362 คน รวมทั้งสิ้น 1,531 คน 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาจิมามะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 0.05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling technique) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน

35 คน และครูผู้สอนจำนวน 282 คน

2. เครื่องมือใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างจากวัตถุประสงค์การศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัยลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบันในสถานศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน มีลักษณะคำถามสำรวจรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เป็นข้อความเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตอนที่ 3 แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เป็นข้อความเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาและสังเคราะห์เอกสารแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา 2) กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์การศึกษา 3) สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) การตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำสอบถามที่สร้างนำเสนอเสร็จต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการศึกษาเพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) ตามเนื้อหา และด้านอื่นๆ ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควรแก้ไข โดยมีเกณฑ์ในการตัดสินใจ คือ คัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) ที่คำนวณได้มากกว่า 0.5 ซึ่งค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 1.0 ทุกข้อความซึ่งสามารถนำข้อความไปใช้ได้ทุกข้อ ดังนั้นสามารถตัดสินใจได้ว่าข้อความมีความสอดคล้องเหมาะสมหรือมีความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 2) การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความตรงและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเสนอไว้ แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบลาค (Cronbach alpha coefficient) และผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีค่า 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำหนังสือจากต้นสังกัดเพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย 2) ผู้วิจัยลงพื้นที่ทำการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการ

เก็บข้อมูล และชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้วยตนเองเพื่อให้ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายกรอกข้อมูลแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 3) ดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ 2) ข้อมูลระดับปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) ข้อมูลปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ ด้านสมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แสดงระดับปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในภาพรวม

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร	ระดับพฤติกรรม			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.32	0.60	มาก	2
2. ด้านความสามารถในการตัดสินใจ	4.30	0.68	มาก	4

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร	ระดับพฤติกรรม			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
3. ด้านสมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม	4.40	0.74	มาก	1
4. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.30	0.77	มาก	3
ภาพรวม	4.33	0.65	มาก	

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการส่งเสริมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.65) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.67) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลลัพธ์ทางการเรียนสูง

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร	ระดับพฤติกรรม			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. นักเรียนได้เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามความต้องการความสนใจ ความถนัด และความสามารถ	4.21	0.69	มาก	7
2. สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.45	0.63	มาก	2
3. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่เสมอ	4.39	0.70	มาก	5
4. สถานศึกษาสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพและมีโอกาสในการสร้างชื่อเสียงทางวิชาการ	4.47	0.61	มาก	1
5. นักเรียนในสถานศึกษาได้รับรางวัลจากการเข้าประกวดกิจกรรมทางวิชาการ กับหน่วยงานราชการต่างๆ มาก	4.40	0.66	มาก	4
6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์	4.36	0.64	มาก	6

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร	ระดับพฤติกรรม			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
7. นักเรียนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้	4.42	0.65	มาก	3
ภาพรวม	4.39	0.54	มาก	

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
X_1	1.00				
X_2	.803**	1.00			
X_3	.789**		1.00		
X_4	.742**		.872**	1.00	
Y	.840**		.922**	.884**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) ของตัวแปรในการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 10 คู่ มีค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกจำนวน 10 คู่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดมีค่าเท่ากับ 0.922

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เปลี่ยนจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวแปรต้นที่ละตัวของปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error	F	P-Value
X_3	0.922**	0.849	0.849	0.22748	1776.475	0.000
X_3, X_1	0.940**	0.883	0.882	0.20087	89.982	0.000

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error	F	P-Value
X ₃ , X ₁ , X ₄	0.949**	0.901	0.900	0.18501	57.121	0.000
X ₃ , X ₁ , X ₄ , X ₂	0.954**	0.911	0.910	0.17600	33.885	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนของปัจจัยภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปร จากจำนวนตัวแปรทั้งหมด 4 ตัวแปร มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณตั้งแต่ 0.922 ถึง 0.954 นั่นคือ เมื่อใส่ตัวแปรด้านสมรรถนะในการกระตุ้นสร้างนวัตกรรม (X₃) เพียงตัวเดียวเข้าไปในสมการค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณจะเท่ากับ 0.922

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีประเด็นอภิปรายผลในการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมประกอบด้วย ด้านสมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความสามารถในการตัดสินใจ อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ๆ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อนำไปสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเป็นของตนเอง และผู้บริหารสถานศึกษาจัดตั้งคณะทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะ เพื่อความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร พงษ์เนตร (2564) ได้ศึกษาการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านสมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความสามารถในการตัดสินใจ ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดาพร สร้อยสังวาลย์ (2564) ได้ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กร

นวัตกรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในทุกๆ ด้านทั้งการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีทางการเรียนรู้ใหม่ๆ มาใช้ มีการปรับปรุงพัฒนาวิธีการสอนหรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน มีการสนับสนุนส่งเสริม ครูและบุคลากรในสถานศึกษา จัดให้มีการพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา พร้อมทั้งผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการส่งเสริมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษาด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของบริพัทธ์ สารผล (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ การจํารงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานบุคคล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จากผลวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) ของตัวแปรในการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 10 คู่ มีค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกจำนวน 10 คู่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดมีค่าเท่ากับ 0.922 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างด้านสมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม (X_3) กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา (Y) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดมีค่าเท่ากับ 0.742 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_1) กับด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับมาก ($r = 0.922$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ($r = 0.884$) มีความ

สัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านความสามารถในการตัดสินใจ (X_2) ($r = 0.887$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก และด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_1) ($r = 0.840$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านความสามารถในการตัดสินใจ (X_2) ($r = 0.803$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับระบบและการทำงานให้สอดคล้องกับการดำเนินงานวิสัยทัศน์ และควรมีการสื่อสาร การดำเนินการตามวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูทราบถึงทิศทางการขับเคลื่อนเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย

1.2 ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควร เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและเพื่อท้าทายให้ผู้เรียนพยายามหาทางเสาะแสวงหาข้อมูล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาแบบการพัฒนาระดับผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้พัฒนาระดับผู้นำเชิงนวัตกรรมให้สูงขึ้น

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากหลายๆ พื้นที่ ในสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี

2.3 ควรศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

งานวิจัยครั้งนี้ได้องค์ความรู้จากการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง บทบาทและพฤติกรรมของผู้บริหารที่มุ่งสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูและบุคลากรแสวงหาความรู้ ทักษะ และแนวคิดใหม่ๆ จากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อนำไปพัฒนาหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการตัดสินใจ สมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม (ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด) และความคิดสร้างสรรค์

ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพ โดยมี 4 ด้านสำคัญ คือ การส่งเสริมนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด) การพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับบริบท และการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมจะช่วยเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และเสริมสร้างความก้าวหน้าและความยั่งยืนของโรงเรียนในระยะยาว ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กนกทิพย์ ดอกลัดดา. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษาของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธิดาพร สร้อยสังวาล. (2564). บทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา. (การศึกษาค้นคว้าการศึกษามหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา

บริพัฒน์ สารผล. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศิริพร พงษ์เนตร (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

